

Matei Martin, mai-iunie 2010, ESQUIRE

Când literatura devine sport sângeros

Planeta Moldova

Nekrotitanium

Cartier 2010

Violența cere violență. Jegul se spală cu și mai mult jeg. Scabrosul se elimină prin intervenții scarboase.

Aici pute. Rău de tot. Duhnește a hoit putred, a sânge, a transpirație, a băutură ieftină, a spegmă și alte fluide. Nu știu dacă mirosul vine din stradă sau dacă mirosul vine din stradă sau dacă e doar o senzație remanentă, după lectura cărții *Nekrotitanium* (un cyberpunk moldovenesc de Mitoș Micleșanu și Florin Braghiș, ilustrat de Roman Tolici și apărut la Cartier). Duhoarea îmi provoacă greață, dar nu pot să vomit pentru că îmi vine să râd.

Deci: Serafima Cozonac, o băbuță aparent inofensivă dintr-un sat uitat de lume, conduce un imperiu economic, *Nekrotitanium Constructions Inc.*, o corporație cu peste 70 de fabrici de sicrie, 10.000 de magazine de pompe funebre, 30 de șantiere de extras marmură și granit pentru cripte și cavouri, 999 de cimitire... Băbuța află din niște scrisori trimise de un anume Ionel unchiului său Bulbuc – un individ cu care bătrâna avea o legătură bizară-, de invențiile la fel de bizare ale unui om de știință: e vorba de niște nanoploșnițe robotizate care omoară, împrôșcând cu acid orice țintă vie. Și uite așa pune la cale operațiunea „Căprioara”, adică o afacere bazată pe vânătoarea de dihăni prin pădurile din Moldova cu ajutorul nanoploșnițelor, în scopul comercializării cu carne de vânat în magazinele occidentale.

Ăsta ar fi plotul – numai că până la operațiunea „Căprioara”, după ea, și în jurul ei, se țes fel de fel de intrigi cu final sângeros. Oamenii mor pe capete, împușcați, strangulați, otrăviți, torturați în fel și chip. Ceața deasă din jurul personajelor se amestecă cu aburii de alcool, oamenii apar și dispar precum boții pentru shooter, cadre incredibile de violente se succed cu o viteză care le face să pară de-a dreptul ridicole. Și pentru că toată povestea avea nevoie de un happy end, totul se termină cu bine, ca în *Doom*: încă un trup zdrobit. Ce oribil. Ce frumos.

Te oripilează grozăviile astea? E doar o carte. E ficțiune. Gândește-te, când o citești, că viața cotidiană e cel puțin la fel de oribilă. Ce, când ieși pe stradă nu ai atacuri de panică? Știrile de la televizor nu-ți mai provoacă greață? Mutra șefului nu cere o bătă de baseball? Literatura a devenit sport sângeros și pentru că spectacolul pe care ni-l oferă zilnic viața zilnic e înfiorător. Oricum, violența jucată și (aproape) candidă din această carte e preferabilă jegului de proporții epice din jurul nostru. Apropo de epic: dacă o să ți se pară cumva că narațiunile nu filează, că povestirea nu are întotdeauna racord, nu te îngrijora. E ca în viața reală (complexă și cu multe aspecte): absurdul e absurd doar pentru că ni se întâmplă nouă, doar pentru că noi înșine ne așteptăm la alt deznodământ.

Și ca să rămân în spiritul cărții: dacă nu ți-a plăcut cartea și vrei să scapi de autori fără să intri la zdup, anunță-l pe Vladimir Sorokin că niște unii dintr-o țară vecină sunt pe cale să-l detroneze. Sunt convins că n-ar rezista să apese pe butonul roșu. Și-o să facă un crater de toată frumusețea în *Planeta Moldova*, unde locuiesc Mitoș Micleșanu și Florin Braghiș.

